

CZERWIEC 2019

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

- WYSTAWY
- KLUB „GROTA”
- LEKCJE Z HISTORII NAJNOWSZEJ
 - SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ
- CZYTELNIĄ I KSIĘGARNIA
 - KONFERENCJE
 - WYKŁADY
 - WARSZTATY

► 14 MAJA – 4 CZERWCA

Wystawa prac nagrodzonych w VII edycji ogólnopolskiego konkursu ***Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie*** pod honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej.

.....

► 5-17 CZERWCA

Wystawa ***Zachować pamięć. Praca przymusowa i niewolnicza obywateli polskich na rzecz III Rzeszy w latach 1939-1945*** przygotowana przez Fundację Polsko-Niemieckie Pojednanie przy współpracy fundacji Erinnerung, Verantwortung und Zukunft. Ekspozycja przedstawia losy polskich więźniów obozów koncentracyjnych i gett, osób wywiezionych do III Rzeszy na roboty przymusowe oraz jeńców wojennych.

.....

► 18 CZERWCA – 6 LIPCA

Wystawa ***Sue Ryder. Życie dla ludzi*** przygotowana przez Muzeum Sue Ryder w Warszawie.

Margaret Susan Ryder (1923-2000) w czasie II wojny światowej pełniła służbę w brytyjskim Kierownictwie Operacji Specjalnych (SOE), gdzie koordynowała misje cichociemnych. Była przekonana, że tym wszystkim bohaterom trzeba będzie wystawić pomnik – żywy pomnik – pomagając tym, którzy stali się ofiarami wojny oraz wszystkim potrzebującym. Po wojnie założyła międzynarodową fundację w hołdzie ofiarom II wojny światowej, w Polsce ufundowała w 30 miejscowościach domy opieki, szpitale i hospicja.

.....

► 3 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu ***Na północ od Warszawy. Warmia i Mazury w XX w.*** poświęcone relacjom między narodowościami i wyznaniem na Warmii i Mazurach w latach 1945-1990. Gościem dr. Waldemara Brendy będzie prof. Andrzej Sakson.

W wyniku II wojny światowej i powojennych przesiedleń na Warmii i Mazurach nastąpiła niemal całkowita wymiana ludności. Po 1945 r. na tym terenie mieszkali Mazurzy i Warmiacy (dawniej obywatele niemieccy, po weryfikacji narodowościowej uznani za Polaków), osadnicy z województw Polski centralnej, przesiedleńcy z Kresów Wschodnich RP, Ukraińcy i Łemkowie przesiedleni przymusowo w ramach akcji „Wisła”, a także mniejsze grupy ludności białoruskiej, litewskiej czy niemieckiej. Takie zróżnicowanie etniczne i religijne niosło ze sobą wiele trudności integracyjnych.

► 4 CZERWCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Wernisaż wystawy fotograficznej ***Polska w krajobrazach*** przygotowanej przez Akademię Fotografii Ambitnej 9 działającą przy Fundacji Fotografia dla Przyszłości i Politechnice Warszawskiej. Wystawa została przygotowana z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości i ma ukazywać piękno polskiego krajobrazu.

.....

► 5 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Otwarcie wystawy ***Zachować pamięć. Praca przymusowa i niewolnicza obywateli polskich na rzecz III Rzeszy w latach 1939-1945.*** W trakcie wernisażu odbędzie się pokaz filmu ***To nasza młodość*** o losach dzieci i nastolatków więzionych w niemieckim obozie koncentracyjnym Gross-Rosen.

.....

► 6 CZERWCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu ***Powróćmy do korzeni*** – pokaz filmu Arkadiusza Gołębiewskiego ***Duchem ciosany***. Prowadzenie: Jędrzej Lipski. Film opowiada o trzydziestoletniej obecności krzyża na placu Piłsudskiego w Warszawie: od pamiętnego kazania papieskiego z 2 czerwca 1979 r. po wydarzenia współczesne, czyli postawienie kamiennego krzyża w tym historycznym miejscu. W tle przybliżone zostają przeżycia duchowe Polaków, narodziny Solidarności, burzliwe lata 80. oraz realia czasów współczesnych.

.....

► 7 CZERWCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki ***Sprawy, które toczą się w Polsce mają znaczenie światowe. Niepublikowane przemówienie Jana Pawła II do Rady Głównej Episkopatu Polski, Jasna Góra, 5 czerwca 1979 r.*** w opracowaniu Andrzeja Grajewskiego. W spotkaniu udział wezmą: dr hab. Paweł Skibiński, ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW oraz dr Rafał Łatka.

.....

► 10 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki Przemysława Gasztolda ***Towarzysze z betonu. Dogmatyzm w PZPR 1980-1990.*** W dyskusji udział wezmą: prof. Antoni Dudek, prof. Jerzy Eisler, prof. Andrzej Paczkowski oraz dr Przemysław Gasztold – autor. Prowadzenie: dr Tomasz Kozłowski. Problemy gospodarcze PRL i narodziny „Solidarności” w 1980 r. spowodowały, że PZPR znalazła się w wewnętrznym kryzysie grożącym jej wręcz trwałym rozłamem. Część członków partii pragnących

autentycznych reform wstąpiła do tzw. struktur poziomych. Inni uznali powstanie „Solidarności” za kontrrewolucję, a wszelkie koncepcje odnowy PZPR traktowali jako zamach na jej marksistowsko-leninowskie oblicze. Nazywali siebie zdrowymi siłami i prawdziwymi komunistami, ale potocznie mówiono o nich partyjny beton.

.....

SPOTKANIE NR 7

► 10 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 18.00

Spotkanie z ukraińskimi historykami z Winnicy i pokaz filmu dokumentalnego **Winnica: topografia terroru** o masowej zbrodni NKWD dokonanej w tym mieście w latach 1937-1938. W rozmowie udział wezmą: dr Jarosław Szarek, prezes IPN, Marzena Kruk, dyrektor Archiwum IPN, dr Jurij Łehun, dyrektor Państwowego Archiwum Obwodowego w Winnicy, Ołeksandr Fedoryszen, dyrektor Centrum Historii Winnicy.

.....

SPOTKANIE NR 8

► 11 CZERWCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Etos oficera wywiadu – dyskusja z cyklu **Tajemnice wywiadu**.

W spotkaniu udział wezmą: dr Dominik Smyrgała i gen. bryg. Andrzej Kowalski, Szef Służby Wywiadu Wojskowego.

Prowadzenie: Witold Gadowski.

.....

SPOTKANIE NR 9

► 12 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 18.00

Promocja książki Jana Ołaszka **Podziemne dziennikarstwo.**

Funkcjonowanie głównych pism informacyjnych podziemnej „Solidarności” w Warszawie w latach 1981-1989. W spotkaniu

udział wezmą: prof. Andrzej Friszke, dr Łukasz Kamiński, dr Joanna Wawrzyniak oraz dr Jan Ołasek – autor. Prowadzenie: prof. Jerzy Eisler. To, co stało się w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r., dla większości Polaków było wielkim szokiem. Wraz z wprowadzeniem stanu wojennego rozpoczął się nowy etap w dziejach prasy niezależnej. Mimo licznych problemów: internowania wielu dotychczasowych twórców i współpracowników, konfiskat sprzętu drukarskiego oraz surowego prawa odstrasżającego potencjalnych współpracowników, podziemna działalność wydawnicza była jednym z głównych sposobów manifestowania sprzeciwu wobec polityki władz. W swojej pracy dr Jan Ołasek opisuje funkcjonowanie redakcji, konspiracyjne systemy druku i kolportażu, politykę informacyjną poszczególnych pism, a także środowisko podziemnych dziennikarzy, drukarzy, kolporterów i ich współpracowników.

► 13 CZERWCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Zamach czy wypadek? Inne spojrzenie na katastrofę gibraltarską – spotkanie z cyklu ***Polskie skrzydła, czyli stulecie polskiego lotnictwa***. O okolicznościach śmierci gen. Sikorskiego dyskutować będą dr Władysław Bułhak oraz Franciszek Grabowski, autor książki ***Liberator AL 523. Analiza techniczna katastrofy gibraltarskiej***.

.....

► 14 CZERWCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Promocja książki Doroty Skotarczyk ***Otwierać milicja! O powieści kryminalnej w PRL***. W dyskusji udział wezmą: prof. Włodzimierz Suleja, prof. Jerzy Eisler oraz prof. Dorota Skotarczyk – autorka. Historia powieści kryminalnej w Polsce Ludowej zdaje się wciągać bardziej niż niejeden kryminał napisany w komunistycznym czterdziestopięcioleciu. Były lata, gdy obowiązywał zakaz publikacji utworów tego gatunku. Były lata, w których jego odrodzenie stanowiło oznakę pozytywnych przemian społeczno-politycznych. I chociaż bywały kryminały lepsze i gorsze, zawsze cieszyły się ogromną popularnością wśród szerokich kręgów czytelników.

.....

► 17 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

W siódmą rocznicę śmierci: Sławomir Petelicki (1946–2012). Genealogia, sowieckie korzenie i życie skrywane – spotkanie z cyklu ***Tajemnice bezpieki*** poświęcone gen. Sławomirowi Petelickiemu – oficerowi wywiadu PRL, twórcy Jednostki Wojskowej GROM. Rozmowę z dr. hab. Sławomirem Cenckiewiczem oraz Cezarym Gmyzem poprowadzi Piotr Wojciechowski.

.....

► 18 CZERWCA (WTOREK), GODZ. 17.00

Od Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża do Solidarności. Dyskusja bez cenzury. W spotkaniu udział wezmą: działacze WZZ Lech Zborowski i Jan Karandziej oraz dr hab. Sławomir Cenckiewicz. Prowadzenie: Witold Gadowski.

„Społeczeństwo musi wywalczyć sobie prawo do demokratycznego kierowania swoim państwem. Wszystkie jego warstwy muszą zdobyć możliwość samoorganizacji oraz tworzenia instytucji społecznych rzetelnie realizujących ich prawa. (...) Celem Wolnych Związków Zawodowych jest organizacja obrony interesów ekonomicznych, prawnych i humanitarnych pracowników. Wolne Związki Zawodowe

deklarują swą pomoc i opiekę wszystkim pracownikom bez różnicy przekonań czy kwalifikacji” (***Deklaracja założycielska WZZ Wybrzeża***).

.....

SPOTKANIE NR14

► 19 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 16.00

Otwarcie wystawy ***Sue Ryder. Życie dla ludzi*** przygotowanej przez Muzeum Sue Ryder. W trakcie wernisażu zaprezentowany zostanie film Piotra Zbrozińskiego ***Lady Ryder of Warsaw***, w którym o Sue Ryder opowiadają osoby, które osobiście ją poznały.

.....

SPOTKANIE NR15

► 19 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu ***Historia zza kulis*** – dyskusja wokół książki Pawła Kowala ***Testament Prometeusza. Źródła polityki wschodniej III Rzeczypospolitej***. W rozmowie udział wezmą: dr hab. Sławomir Cenckiewicz oraz dr hab. Paweł Kowal. Prowadzenie: Rafał Dudkiewicz. Nowa polityka uformowała się w czasie wielkiej zmiany 1989-1991, gdy jeden porządek międzynarodowy został w ciągu kilku lat zastąpiony innym. W kształtowaniu jej brali udział kluczowi politycy epoki, m.in. Krzysztof Skubiszewski, Tadeusz Mazowiecki, Bronisław Geremek czy Zbigniew Brzeziński.

.....

SPOTKANIE NR16

► 24 CZERWCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki ***Protokoły Konferencji Polskich Ojców Soborowych. Zbiór dokumentów w oprac.*** Michała Białkowskiego. W dyskusji udział wezmą: dr Michał Białkowski, dr hab. Paweł Skibiński, ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW oraz dr Rafał Łatka.

.....

SPOTKANIE NR17

► 25 CZERWCA (WTÓREK), GODZ. 17.30

Prelekcja Ivonny Nowickiej o Annie Borkowskiej-Afchami Mohadżer, która po gehennie sowieckich łagrów, tak jak ponad 100 tys. polskich żołnierzy i cywilów, znalazła ratunek w Iranie. Dlaczego zdecydowała się osiedlić tam na stałe? Jak realizowała swoją potrzebę życia ze sztuką? W trakcie spotkania wyświetlone zostaną fragmenty filmów fabularnych i dokumentalnych, w których wystąpiła Anna Borkowska. Spotkanie w ramach Klubu Historycznego im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota”.

► 25 CZERWCA (WTOREK), GODZ. 19.00

Prezentacja książki **Resortowe dzieci. Biznes** opublikowanej przez wydawnictwo Fronda. W dyskusji udział wezmą autorzy publikacji: Dorota Kania, Jerzy Targalski i Maciej Marosz.

.....

► 26 CZERWCA (ŚRODA), GODZ. 18.00

Od pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do 4 czerwca 1989 r. – rozmowa z cyklu **Kościół – Naród – Państwo, czyli niezwykle wiek XX w dziejach Polski**. Gościem prof. Jana Żaryna będzie prof. Wojciech Roszkowski.

.....

► 27 CZERWCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Pokaz filmu **Kotwicz. Ostatni komendant**. Film jest biografią ppłk. Macieja Kalenkiewicza, legendarnej postaci polskiego podziemia niepodległościowego, oficera Wojska Polskiego i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz Komendy Głównej Armii Krajowej, cichociemnego. Po projekcji odbędzie się dyskusja, w której udział wezmą: dr Tomasz Łabuszewski, dr Kazimierz Krajewski, Danuta Wołagiewicz *de domo* Kalenkiewicz oraz Grzegorz Kaźmierczak.

.....

► 28 CZERWCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Prezentacja książki Dominika Smyrgały **Dwa kroki przed przeszłością. Marian Chodacki jako wzór współczesnego analityka wywiadu**. Rozmowę z dr. hab. Piotrem Grochmaliskim i dr. Dominikiem Smyrgałą poprowadzi Witold Gadowski. Marian Chodacki nie miał złudzeń co do losu Polski po konferencji jałtańskiej. Jako kierownik Samodzielnej Placówki Wywiadowczej „Estezet” w Nowym Jorku zdawał sobie sprawę, że na niego i jego pracowników czyha niebezpieczeństwo. Dlatego już w marcu 1945 roku zaczął ukrywać archiwa „Estezet”, które stanowią najpełniejszą, tym samym bezcenną, wartą kolekcję dokumentów polskiego wywiadu II Rzeczypospolitej.

Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki

ul. Marszałkowska 21/25
00-628 Warszawa
tel. 22 576 30 04
www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
twitter.com/PrzystanekH

zapraszamy
poniedziałek – piątek 9:00 – 20:00
sobota 9:00 – 14:00

biblioteka/czytelnia
poniedziałek – piątek 9:00 – 18:00

księgarnia
poniedziałek – piątek 10:00 – 19:00